

LIVSLUST

Nyhetsbrev

nr 9 juni 2000

TILL SPONSORER OCH BIDRAGSGIVARE TILL UNGDOMSBYNN LIVSLUST-DZIVESPRIEKŠ I LETTLAND

Nikola och Juris berättar

Två ungdomar berättar sin egen gripande historia. De tillhör dem som haft turen att komma till Livslust och som nu ser en ljusning och känner hopp inför framtiden.

Fr.v. Juris, Iveta, Sintija, Nikola

Nikola:

"Själv minns jag bara riset som gjorde så ont..."

"Min mor har inte brytt sig om mig ett enda ögonblick. Hon lär ha övergett mig redan på BB. Både för- och efternamn fick jag av en läkare. Om mina första år vet jag bara det som står skrivet i intyget från barnhemmet. Själv minns jag bara riset, som i barnsköterskans hand gjorde så ont på kvällarna, när det var sängdags. Jag fick inte ens röra mig i sängen. En gång i månaden hade vi besöksdagar på barnhemmet, då barnen fick besök av mammor, far- och mormödrar, fastrar, mostrar och andra bekanta. Jag minns hur jag alltid väntade på att bli kallad till gästrummet, att min mamma skulle komma, men..."

Jag började grundskolan på Lielplatonas specialinternat-skola. Också därifrån har jag dystra minnen. En gång när jag gick i tvåan tog hela klassen en promenad i skogen. Jag och min väninna hittade några jättestora kärleksört. Vi blev så upptagna med ätandet, att vi inte märkte när de andra gav sig av. Vi fick ett hårt straff - stryk med klädgalgar. Också när jag blivit större möttes jag av samma attityd: jag blev behandlad som ett småbarn. Men visst har det funnits även trevliga stunder, som t.ex. när jag lärde känna mina faddrar från Sverige. Med dem har jag hållit kontakt i 12 år. Likaså när jag träffade Lija, den person som visade mig vägen till Livslust.

Livslust! Här lärde jag mig se på livet med andra ögon: här känner jag mig fri, jag är 'jag själv', inte 'lilla dumma Nikola'. På Livslust har jag lärt mig ett yrke, språk, jag har fått chansen att se världen. Det verkar som om jag förändrat min attityd mot människor: med godhet kommer man mycket längre än om man är ond."

Juris:

"Varje dag satt jag förgäves och väntade..."

"Jag kommer inte alls ihåg min riktiga mamma. Redan när jag var spädbarn lämnade hon mig på sjukhuset. Senare hamnade jag på ett barnhem. Jag minns att det fanns en bussterminal alldeles bredvid barnhemmet och varje dag satt jag och väntade förväntansfullt på bussarna, kanske skulle min mamma komma... Som genom en dimma minns jag en kvinna med korg som med ett varmt leende delade ut godbitar, som hon tagit med sig. En gång tog hon mig hem till sig och jag frågade henne: 'Är du min mamma?' 'Nej, men vi kan vara vänner', svarade kvinnan. Sen dess började jag hälsa på kvinnans familj allt oftare. Varje gång när vi skulle skiljas grät jag hejdlöst. Det var så sorgligt att åka tillbaka till barnhemmet. Den dag då denna familj tog mig som sitt fosterbarn var efterlängtat och mycket fin. Då hade jag fått ett eget hem, egen mamma, pappa, mormor och storebröder. Jag hade min egen familj!

Så gick det sju år i kärlekens, värmens och förståelsens tecken. Min mamma hjälpte mig att hitta min bror Edijs, och även han blev fosterbarn. Hon hjälpte mig att hitta mina systrar. Men sen kom de hemska åren: först gick mormor bort, kort därefter dog min pappa och ett år senare också min mamma... Jag kunde inte acceptera detta på länge, jag trodde inte det var sant, min mamma måste vara levande för hon skulle ju leva evigt. Jag och Edijs fick en ny fosterfamilj. Det var då jag för första gången upplevde vad förnedring, stryk, hunger och kraftlöshet att motstå innebär. Vad som än hände var det alltid mitt och min brors fel. Så fortsatte det i två år och enbart Edijs mod att berätta allt för polisen hjälpte oss att befrias från denna familj.

Ett år läste jag vid Kandavas internatskola och därefter hamnade jag på Livslust. Om Livslust kan jag säga att här är mitt hem. Jag har möjlighet att studera och lära mig ett yrke, som jag tycker mycket om, trädgårdsskötsel. Jag har förstått att det är jag själv, som är ansvarig för mitt liv och att jag själv måste forma det. Jag vet att jag måste lämna Livslust förr eller senare. Det kommer att vara sorgligt men jag hoppas att det, som jag fått på Livslust ska ge mig trygghet i framtiden."

Flera generationer barnhemsbarn

Nikola och Juris är bara två av Lettlands många barnhemsbarn. Och de har haft tur, som kommit till Livslust, där de får uppleva en trygg miljö med vuxna, som bryr sig om dem. Det kan också vara tur för deras egna framtida barn. Många, som vuxit upp på institution, lämnar nämligen sina egna barn på barnhem. Flera generationer kan på detta sätt växa upp utan att träffa sina föräldrar. Det kan tyckas obegripligt, men det finns flera anledningar, alkoholism och fattigdom är några.

En annan orsak är bristen på förebilder. Hur kan man ta hand om barn, om man aldrig haft egna föräldrar? För de flesta av oss är familjeliv så naturligt, att vi knappast tänker på vad det egentligen betyder. Sanningen är att det betyder allt, när det handlar om att vårda och ta hand om barn. Utan referenser står man handfallen. Därför vill vi att våra ungdomar ska få bo någon period i en fungerande familj.

Du kan bli sommarvärd för någon av Livslusts ungdomar

Anita med sommarmamma Janet 1999.

Med ekonomiskt stöd av Vattenfall kunde fjorton av Livslusts pojkar och flickor bo några veckor förra sommaren hos familjer i Sverige. Man blir varm om hjärtat, när ungdomarna glädjestrålade berättar om sina upplevelser och visar bilder från Sverige. Vi kan också se tecken på mognad hos dem, som var i Sverige, och en vidare horisont i deras planer inför framtiden. Vi vill även i år glädja så många som möjligt med en Sverige-vistelse. Men vi har inte familjer så det räcker. Du kan ge en medmänniska en livsavgörande upplevelse. Om du har möjlighet att ta emot en pojke eller flicka under ett par veckor i sommar så skicka in bifogade talong eller ring Elisabeth Melin på 08-660 77 84.

Ungdomarna lär om droger

Med stöd från Mentor Sverige har vi under två år drivit ett projekt för att öka ungdomarnas kunskap om droger, alkohol och tobak. Syftet är att de ska lära sig att säga nej. Vi måste erkänna att det har gått ganska trögt. Flera av ungdomarna röker och det händer att de dricker för mycket om de får möjlighet. Alkohol är billigt i Lettland. Men vi ger inte upp. Istället har vi anställt en ny frisk kraft från Rigas Socialhögskola "Attistiba". Det är Ina Balgaive, tidigare sjuksköterska, som efter sociala studier valt att arbeta hos Livslust. Ina kommer att ha hand om Mentor-projektet.

Bland aktiviteterna som Mentor stödjer är en seminarieriserie med grupparbeten, en dramagrupp som arbetar fram egna teaterstycken.

Ungdomarna får också möjlighet att delta i olika typer av sunda fritidsaktiviteter som idrott och aerobics. Några flickor tar hand om en häst på en gård och några sysslar med blomsterarrangemang. Dessutom har alla möjlighet till enskilda samtal med en psykolog som kommer varje vecka till Aizupe. Ina har många idéer. Den senaste är en T-skjorta med texten "Jag röker inte idag". Man kommer överens om en dag när man inte röker och alla som har T-skjortan på sig den dagen låter bli att röka.

Två pojkar till Malta....

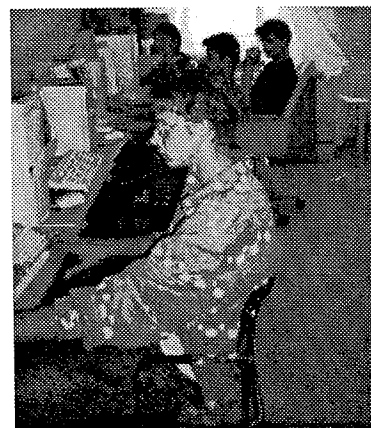
Så här har det gått för några av de, som lämnat Livslust: Peter och Ruslan, som kom till Livslust redan 1994, hjälpte till med renoveringen av bostadshuset i Aizupe. Därefter arbetade de på Skanska i Riga sen på Skanskas sjukhusbygge på Malta i tre år. När de är färdiga på Malta är de inställda på att studera vidare och de kommer själva att kunna finansiera sina studier.

Nu kommer även Igors och Mareks att resa till Malta för att arbeta för Skanska. De har praktiserat på bygge i Riga under ett år och tar nu klivet ut i världen. Något sånt vågade de nog inte ens drömma om under sin tröstlösa barndom. Andrejs och Edgars har övertagit deras praktikplats hos Skanska i Riga.

Andris och Edijs som utbildats inom jordbruket har bägge fått bra anställningar i närheten av Aizupe. Katja och Zanda arbetar på Snickers syfabrik i grannstaden Tukums, som kommer att anställa fler av de "syflickor", som slutar i juni.

Datautbildning

Med stöd av Telia startar i höst en ny linje inom vår yrkesutbildning. Det blir en 2-årig utbildning i kontoradministration med datainriktning. Liksom i de övriga yrkeslinjerna kommer stor vikt att läggas på praktik.

Second hand-affären - ett ansikte utåt

Det är inte lätt att driva butik på den fattiga landsbygden. Även om våra priser är mycket låga har människor inte råd att handla. I stället har affären fått en social funktion som samlingsplats i den lilla byn Vane där inte mycket händer. I ett hörn i affären har Livslusts "syflickor" på eget initiativ börjat laga kläder. Hit kan man komma med smärre ändringar, knappar, blyxtlås och andra reparationer. Vi behåller affären ännu en tid tills vi ser om det går att öka försäljningen eller använda lokalen på något annat sätt.

Livslusts café har öppnat

Äntligen är det färdigt. Vita valv, klinkergolv och rustika träbord och bänkar. Pianot står i ena hörnet. Redan i julas invigdes café-lokalen med julfest och nu är det här alla speciella dagar firas och här tas gäster emot. Det allra roligaste är att vi kan erbjuda lokal och servering till födelsedagar, bröllop, begravningar och liknande begivenheter. Vi har redan haft våra första kunder, bl.a. en begravning med 50 gäster, och de var mycket nöjda med allt från lokal, bordsdukning, mat och betjäning så nu kommer det fler beställningar.

Snickeri och syfabrik - ett led till självfinansiering

Med stöd av EU Phare LIEN har vi börjat bygga om den gamla annex-byggnaden till snickeri. Takhöjden måste ökas till 3,3 m och det är inte helt lätt att finna bästa och billigaste lösningen. Vi får hjälp av ingenjörer från Skanska och snart ska ritningen vara färdig så vi kan börja själva byggnationen. Vi hoppas att kunna starta tillverkning sent i höst. I skuggan av tre mäktiga hopplars kommer syfabriken att stå. Den byggs upp med stöd av Snickers och kommer att bestå av fyra baracker som transporteras från Sverige. Här kommer vi att placera alla symaskiner och förlägga både skolan och syproduktionen.

Köp Livslust-förkläden

I julas köpte Vattenfall 730 förkläden för att ge bort som julklappar. Det var vår första stora beställning och flickorna fick verkligen visa vad de kunde. Med en jätteinsats klarade de leveransen i tid och lärde sig på köpet en hel del om att producera i större skala. Vi syr två olika modeller: "Silvia", som är ett Carl-Larsson-inspirerat förkläde i smalrandigt bomullstyg med volang nedtill och på axelbanden samt "Edijs" som är en enklare modell i ett blå-grönrandigt bomullstyg, som passar både damer och herrar. (Förklädena kan beställas via den bifogade kupongen.)

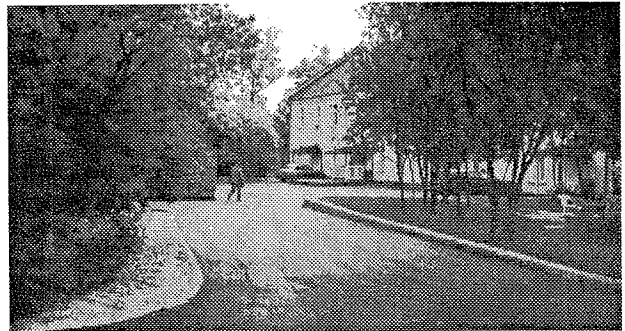
Gårdsplan och liten idrottsplats

Det är svårt att hålla rent i ett hus där femtio personer vandrar ut och in från en gårdsplan som tidvis är ren lervälling. Till slut blev det nödvändigt att göra något och gården asfalterades. Nu kommer golven att hålla längre. Vi hade fått pengar till en idrottsplats, så i samma veva passade vi på att asfaltera en plan, lagom stor för både basket, bandy, tennis, volleyboll, badminton och som dessutom går att spola på vintern. Idrott är viktigt. I juni kommer personalen att möta ungdomarna i en basketturnering, som säkert är värd att se.

Samarbete med Socialhögskolan

I Riga finns Socialhögskolan "Attistiba" (=utveckling). Här utbildas socialarbetare, ett nytt yrke i det forna Sovjet. Vi har inlett ett värdefullt samarbete genom att skolan skickar ut studenter till Livslust för att praktisera. Detta är i linje med vår ambition att vara en modell. På detta sätt kommer alla blivande socialarbetare att känna till Livslust och våra metoder. Vi har anställt Ina Balgalve som studerat vid "Attistiba". Hon har hand om Mentorprojektet samt intagning och utslussning av ungdomar.

Besök Livslust i Lettland den 15-16 september

För alla er som frågat om vi kommer att anordna en resa till Aizupe. Här kommer den. Ni kan välja om ni bara vill vara med på fredagen i Aizupe eller om ni vill vara med bägge dagarna.

Dag 1 15/9: Morgonflyg från Arlanda. Buss från flygplatsen direkt till Livslust i Aizupe. Visning av verksamheten och en god måltid. För de, som bara är med under en dag, går bussen tillbaka till flygplatsen och kvällsflyget till Arlanda. De som stannar nästa dag åker vidare till hotellet i Riga. Dag 2 16/9: Gudad sightseeing i Riga. Kvällsflyget till Arlanda.

(Intresseanmälan kan göras på bifogade kupong.)

Valmet-dag i Aizupe i maj

Valmet i Riga har fått upp ögonen för vårt jordbruk. De hjälper oss på olika sätt och dessutom hedrade de oss genom att använda Aizupe och våra marker för att demonstrera sina traktorer. Det kom många intresserade och det var roligt för Kaspars att hans jordbruk uppskattas på detta sätt.

Vi sörjer Göran Vretlund

Göran Vretlund, vår högt uppskattade jordbruksrådgivare, har hastigt gått bort och vi kan inte nog beskriva vår bestörtning och saknad. På Valmet-dagen fanns Göran på plats och kunde glädjas åt vad han hjälpt till att bygga upp. Göran, som med sin stora kunskap, entusiasm och aldrig sinande optimism, alltid funnits till hands för Kaspars. Med mobilen i hand, på var sitt fält i var sitt land, har de diskuterat och löst problem. Två veckor senare finns han inte mer. Det han gav kommer dock att leva vidare i Aizupe och genom våra jordbrukslever kommer det att spridas vidare.

Litet av varje

* Vi har anställt Normunds Pilnieks i byggskolan. Han är snickare och svetsare och kommer att efterträda Janis Gailums som rest till USA för att arbeta och utöka sina erfarenheter.

* Vår studierektor Baiba Rulle kommer också att sluta för vidare studier i Danmark och ersätts på deltid med Sarmite Steingrevica, som varit lärare i Aizupe från starten.

* Det rya milleniet firades med stor Nyårs-karneval med inbjudna gäster. Alla hade gjort sina egna dräkter.

* I mars anordnade Livslust-sponsorn Oriflame en make-up-dag i caféet.

* Påsken firades tillsammans med Dzirciemas internatskola för föräldralösa barn.

* Brandmän från Tukums höll kurs i brandsäkerhet för alla.

* Socialarbetare och representanter för Aizkraukles kommun, representanter från kriscentret för kvinnor i Talsi samt 10 f.d. narkomaner från Rindzele har besökt Aizupe

Joe Labero Show på Cirkus den 29/8 i närvaro av HM Drottningen Köp biljetter i tid

Detta hade vi aldrig kunnat drömma om. Joe Labero och Cirkus ställer upp helt gratis med den rosade "Joe Labero Show". HM Drottning Silvia, som är beskyddare för Livslust, kommer att hedra föreställningen med sin närvaro.

Från 18.30 serveras vin och buffétallrik. Föreställningen börjar 19.45 och platserna ska vara intagna 19.30. Kvällen har ett flertal välvilliga sponsorer och hela behållningen går oavkortat till Livslust i Lettland. Biljetterna kan bli en trevlig present till kunder, anställda eller nära och kära.

Biljettpriset är 750 kronor. Specialpris för ungdomar upp till 20 år, 500 kronor. Biljetterna släpps den 14 juni och säljs i Cirkus kassa, som är öppen mån-fre 10-18, lör 12-18. Tel. 08-660 16 85. (Sommarstängt 22 juni-30 juli)

Vi behöver en ekonom

Om du har ett humanitärt intresse samt erfarenhet av redovisning, budgetarbete och cash management så finns här chansen att göra en meningsfull insats. Vi behöver förstärkning med en person, som kan ansvara för ekonomin.

Arbetstiden är ca 1 dag i veckan. Du får inte betalt i pengar, men arbetet är oerhört stimulerande och belönande på många andra sätt. Ring Eva Christensson 08-660 77 84 eller 08-792 29 60.

Bli Livslust-fadder, rädda ungdomar från ett liv på gatan

Du kan betala ett valfritt belopp på minst 50,-/mån och på det sättet bidra till driften av Livslusts verksamhet i Lettland.

Ungdomar, som lämnar skolinstitutionerna löper stor risk att hamna på gatan med kriminalitet, drogmissbruk och prostitution som enda försörjningsmöjlighet. Hos Livslust förbereds de till ett värdigt liv genom social rehabilitering och yrkesutbildning. (Använd gärna bifogad kupong.)

Barnen i byn träffas i Livslusts affär.

Stiftelsen Livslust, Box 29092, 100 52 Stockholm. Tel/fax 08-660 77 84. E-mail: livslust@telia.com

Hemsida: www.livslust.com

Org.nr. 802018-1064. Postgiro 832 21 17-6.

Styrelse: Kerstin Nordin, Laila Freivalds, Johan Holmsäter, Christer Magnusson, Eva M. Christensson, Elisabeth Melin

Beskyddare: HM Drottning Silvia

